

nemnt ovafor. Denne mengd gjev for lite kali, og det må difor tilførast 15—25 kg 40 % kalisalt for å få same mengd som i nemnde døme, dertil 7 til 15 kg kalksalpeter. Fullgjødsel må brukast på lite molda myr og kløverfri eng.

Der ein har rikeleg husdyrgjødsel og etter måten lite åkerareal bør husdyrgjødsel brukast til overgjødsling av enga i ei mengd av 8 à 10 lass (1,5 à 2 tonn) pr. dekar. Ein bør syte for å få god spreing og smuldring ved å kjøre ei rishorv over etter spreinga. Elles er det med husdyrgjødsel at spreinga må gjerast i overskya og regnfullt ver for å unngå mest mogleg kvævetap. Likesom med Fullgjødsel bør den brukast på mindre molda myr, der kvævet kjem best til sin rett.

Pristilhøva for gjødsel og produkter er slik at dette skulle hjelpe fram auka bruk av dei gjødselslag som ikkje er rasjonera — kali- og kvævegjødsel. Og større tilføring av desse er ein føresetnad for betre utnytting av fosfatreserven i jorda. Sjølv om fosfatrasjonen er liten, skulle det på myrjorda som tidlegare kvart år er tilført rikeleg mengd av fosfat til dei ymse vekster, ikkje vera nokon stor fære for at avlinga vil gå ned inneverande år, dersom veksttilhøva elles vert gode.

NORSKE BRENNTORVMASKINER OG TORVSPADER.

ETTER forslag av Det norske myrselskap ble det høsten 1939 stilt til rådighet for myrselskapet kr. 50,000.00 for å sette i gang produksjon av brenntorvmaskiner ved norske verksteder. Oppgaven ble overdradd Hamar Jernstøperi og mek. Verksted, som tok opp fabrikasjon av 3 forskjellige størrelser av torvkverner, vesentlig etter Aadals Bruks tidligere modeller. Videre ble det innkjøpt noen eldre brenntorvmaskiner, som ble overhaldt og reparert i løpet av vinteren 1939—40. Våren 1940 stod vi derfor godt rustet til å møte det forserte krav om å få i gang brenntorvanlegg som plutselig meldte seg, i hvert fall hva torvmaskiner angikk. Av de bestilte og innkjøpte maskiner ble alle, unntatt 3 stkr., solgt våren og forsommeren 1940. De 3 maskiner som ikke ble solgt da, er imidlertid solgt i år. Samtlige maskiner ble solgt for nøyaktig hva de kostet i innkjøp, plus omsetningsskatt, og for eldre maskiner med tillegg av reparasjonsomkostninger.

Våren 1940 satte også A/S Myrens Verksted, Oslo, i gang fabrikasjon av brenntorvmaskiner etter en modell som ble fremstilt av verkstedet under forrige brennelskrise. Disse maskiner, i alt 5, ble ikke ferdig tidnok til å komme på markedet våren 1940, men maskinene kom vel med i år.

Både Hamar Jernstøperis og A/S Myrens Verksteds maskiner står fullt på høyde med tilsvarende utenlandske torvmaskiner.

Det kan i denne forbindelse opplyses at Hamar Jernstøperi også har tatt opp fabrikkasjon av torvbrikettpresser, torvfresere og oppsamlerapparater for torvpulver, og har levert slike maskiner til den nye torvbrikettfabrikk i Elverum. Det norske myrselskap har ervervet lisens for Norge på fremstilling av slike maskiner.

Foruten produksjon av brenntorvmaskiner opptok myrselskapet arbeidet for norsk produksjon av torvspader, som tidligere har vært innført, vesentlig fra Danmark. Christiania Spigerverk tok opp dette arbeid, dog under tvil, da man fryktet for at omsetningen ville bli relativt liten. Myrselskapet gikk derfor med på å forskuttere en del av omkostningene ved å sette produksjonen i gang. Det viste seg at avsetningen gikk bedre enn antatt, og allerede på forsommeren 1940 ble det solgt atskillige torvspader. Til dette bidrog ikke minst den rimelige pris som Spikerverket ser seg i stand til å levere spadene for. Det forskutterte beløp er nå i sin helhet tilbakebetalt.

Nedenfor er tatt inn et revidert regnskapsekstrakt vedkommende den nevnte bevilgning.

Regnskapsekstrakt for bevilgning til innkjøp av brenntorv-maskiner m. v. pr. 3/3 1941.

Statsbidrag		kr. 50,000.00
Kjøp av brenntorvmaskiner, torvspader m.v.	kr. 47,957.40	
Salg av brenntorvmaskiner, torvspader m.v.		» 47,957.40
Renter i 1940		» 99.75
Innestående i bank pr. 3. mars 1941:		
Bærum Sparebank	kr. 48,035.00	
Oslo Nye Sparebank	» 2,064.75	
		» 50,099.75
		<hr/>
		Kr. 98,057.15 Kr. 98,057.15
		<hr/>

Oslo den 16. mars 1941.

DET NORSKE MYRSELSKAP.

Carl Løvenskiold.

Aasulv Løddesøl.

Oslo den 17. april 1941.

A/S REVISION.

P. I. Borch.

Arne Paulsen.

Det vil fremgå av regnskapet at det ikke har kostet det offentlige en øre å få i gang den foran nevnte produksjon. Tvertimot har det kunnet innkassere en del i omsetningsskatt ved salg av maskinene. Den største betydning ligger imidlertid i at vi hadde maskinene for hånden da det var bruk for dem, og dessuten i at det er skapt vilkår for norsk produksjon i en vanskelig tid.

Aa. L.

TORVSTRØPRODUKSJONEN I 1940.

FOR å skaffe til veie en oversikt over våre torvstrøfabrikkers tilvirkning av torvstrø i 1940 sendte myrselskapet ved årets utgang ut spørreskjemaer til torvstrøprodusentene. Det tok lang tid å få inn igjen alle skjemaer, men nå foreligger oppgavene fullstendig.

På grunnlag av de innkomne oppgaver skal vi gi en summarisk oversikt over resultatet.

Opgavene gjelder i alt 42 fabrikker fordelt over Østlandet, Opplandet, Sørlandet og Trøndelag. I de 4 vestlandsfylker og i Nord-Norge er såvidt oss bekjent ingen fabrikkmessig tilvirkning av torvstrø.

Helt dominerende i antall fabrikker er Akershus fylke med i alt 15. Dernest kommer Hedmark som nr. 2 med 9 fabrikker og Vestfold som nr. 3 med 5 fabrikker. Som nr. 4 står Nord-Trøndelag med 4 og som nr. 5 Østfold med 3 fabrikker. I de andre 6 fylker er det bare 1 fabrikk i hvert.

For også å få rede på drivkraftspørsmålet ble det innhentet oppgave over hvilke driftsmaskiner fabrikkene har. Av de 42 fabrikker hadde 25 elektrisk kraft, 11 hadde oljemotorer og 4 hadde dampmaskin. For 2 fabrikker mangler oppgaver.

Av fabrikkene var 21 drevet som selvstendig bedrift, 4 var kombinert med gårdsbruk, 6 drev ved siden av brenntorvdrift, 7 var kombinert med sagbruk og 4 ble drevet i forbindelse med annen virksomhet.

Av disse 42 fabrikker har 11 fabrikker 2 presser og 31 har 1 presse, altså i alt 50 presser av 10—12 forskjellige fabrikata. To fabrikker er for tiden ute av drift på grunn av brann siste år.

Samtlige fabrikkers disponible strøtorvareal er oppgitt til 12,425 dekar, hvorav vel $\frac{1}{4}$ faller på Akershus fylke.

Produksjonen av ferdig torvstrø ved fabrikkene i 1940 var rundt regnet 265,000 baller. Av dette kvantum produsertes vel halvparten ved fabrikkene i Akershus fylke, hvor også landets største fabrikk (Liermosen) ligger. Hedmark hadde en produksjon av vel 50,000 baller og Vestfold ca. 36,000 baller. Alle de andre fylker hadde i 1940 en produksjon av ca. 10,000 baller eller mindre.